Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. Gandrabur Marcel)
Dosarul nr. 3a-1558/25 (2-23133496-02-3a-05052025-2)

D E C I Z I E

25 martie 2026 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

Completul de Contencios Administrativ în componența:

Președintele completului, judecătorul Sîrbu Victoria
Judecătorii Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei
Grefier Papuc Daniela

examinând în ședință de judecată publică, cererea de apel depusă de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani 12 februarie 2025 din emisă în cauza, la acțiunea în contencios administrativ, a lui Tarus Eduard către Casa Națională de Asigură Sociale cu privire la obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

a c o n s t a t a t:

Pretențiile reclamantului:

La 24 mai 2024 reclamantul Tarus Eduard, reprezentat de avocatul Dzicovscaia Odetta a înaintat acțiune de contencios administrativ în contradictoriu cu Casa Națională de Asigurări Sociale (în continuare CNAS), solicitând:

- anularea refuzului Casei Teritoriale Fălești nr. ***** din 06 martie 2024 cu privire la examinarea cererii privind recalculul pensiei pentru vechimea în muncă cu avantaje și achitarea diferenței dintre plăți în raport cu pensia recalculată și actul administrativ decizia nr. ***** din 16 aprilie 2024 emis de Casa Națională de Asigurări Sociale în procedură prealabilă.

- obligarea Casei Naționale să emită un act administrativ favorabil privind recalculul pensiei reclamantului Tarus Eduard conform certificatului ***** din 12 februarie 2024 eliberat de Inspectoratul de Poliție Fălești , începând cu data stabilirii pensiei – 26 ianuarie 2024.

În motivarea acțiunii s-a menționat că, în fapt conform ordinului nr. ***** din 22 noiembrie 1991 reclamantul a fost angajat în subdiviziunile MAI, Comisariatul de Poliție Fălești unde a activat de la 20 noiembrie 1991 până la 1 februarie 2024, iar conform ordinului nr. ***** din 26 ianuarie 2024, raportul de serviciu a încetat.

La eliberarea reclamantului din serviciu i s-a calculat vechimea în muncă în serviciu în cadrul MAI la data concedierii - 23 (douăzeci și trei) ani, 04 (patru) luni și 26 (douăzeci și șase) zile.

În perioada activității sale, a fost numit prin ordinul IPJ Bălți nr. ***** din 15 decembrie 2000 în calitate de polițist al Izolatorului de Detenție provizorie CPS Fălești unde a activat până la 14 iunie 2001, conform ordinului IPJ Bălți ***** din 14 iunie 2001 a fost transferat în altă subdiviziune. Acest fapt se confirmă prin certificatul nr. ***** eliberat la 12 februarie 2024 de către Inspectoratul de Poliție Fălești al MAI, conform căruia perioada de activitate 15 decembrie 2000 – 13 iunie 2001 se calculează cu coeficientul (1:2) și constituie: 00 (zero) ani 11 (unsprezece) luni, 28 (douăzeci și opt) zile, conform prevederilor ordinului MAI ***** din 20 martie 2018, iar la momentul apariției dreptului la pensie perioada de activitate în Izolatorul de detenție Provizorie (Preventivă) al CPR Fălești nu a fost luată în calcul reieșind din vechimea în muncă cu avantaje.

La 14 februarie 2024 reclamantul s-a adresat cu cerere Casei Teritoriale Fălești pentru efectuarea recalculului la pensie pentru vechimea în muncă cu avantaje, cu aplicarea coeficientului reieșind din raportul (1:2). La data de 06 martie 2024 a recepționat decizia privind respingerea cererii cu privire la recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă, calculându-se coeficientul (1:2) conform ordinului MAI ***** din 20 martie 2018, deoarece perioadele de activitate în cadrul subdiviziunilor MAI și anume în Izolatorul de Detenție Provizorie nu pot fi raportate la prevederile pct. 8 al Hotărârii de Guvern nr. 78/1994. Decizia nr. ***** privind respingerea cererii de recalcul al pensiei pentru vechimea în muncă cu avantaje, reclamantul a recepționat-o la 06 martie 2024. Nefiind de acord cu decizia de refuz, la 20 martie 2024 a contestat-o la Casa Națională de Asigurări Sociale. Potrivit răspunsului CNAS la 09 aprilie 2024 i s-a comunicat că examinarea cererii prealabile se prelungește cu 15 zile având în vedere complexitatea obiectului procedurii administrative, iar la 22 aprilie 2024 a recepționat răspunsul și decizia de refuz nr. ***** a Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Casa Națională de Asigurări Sociale i-a refuzat reclamantului în recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă cu avantaje, pe motiv că a fost reangajat după o perioadă de timp iarăși în serviciul militar, iar Legea 1544/1993 nu prevede stabilirea/recalcularea pensiei după o eventuală angajare în serviciul militar.

Susține reclamantul că nu este de acord cu decizia de refuz, deoarece conform legislației în vigoare în legătură cu activitatea sa în Izolatorul de Detenție Provizorie (Preventivă) beneficiază de recalcul la pensie pentru vechimea în muncă cu avantaje reieșind din raportul (1:2), iar în legătură cu acest fapt solicită recalculul pensiei pentru vechimea în muncă cu avantaje, începând cu perioada concedierii sale – 01 februarie 2024 din motiv că această perioadă la calculul pensiei nu a fost luată în considerație reieșind din raportul (1:2). Conform certificatului nr. ***** eliberat la 12 februarie 2024

de către Inspectoratul de poliție Fălești, se confirmă activitatea reclamantului în diferite subdiviziuni al MAI și activitatea în Izolatorul de Detenție Preventivă.

Reiterează că dreptul la pensie al reclamantului Tarus Eduard este imprescriptibil conform art. 2 din Legea nr. 156 din 14 ianuarie 1998 privind sistemul public de pensii, activitatea reclamantului este reglementată de Legea cu privire la Poliție din 18 decembrie 1990, iar calculul vechimii în muncă cu avantaje este reglementat de Hotărârile Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și nr. 1048/2023 din 28 decembrie 2023.

Potrivit art. 54 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23.06.1993, suma pensiei calculată pentru pensionarii din rândurile militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și pentru familiile acestora și nesolicitată la timp se plătește pentru perioada precedentă , însă cel mult pentru 3 ani premergători datei solicitării pensiei. Sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp.

Conform legii enunțate supra, reclamantul Tarus Eduard nu a primit suma cuvenită a pensiei la timp din vina organului care a stabilit pensia și are dreptul de a pretinde la achitarea diferenței de pensie neplătită pentru perioada precedentă fără limită în timp, reieșind și din faptul că dreptul la pensie este imprescriptibil.

Consideră că Casa Națională de Asigurări Sociale neîntemeiat i-a refuzat reclamantului în recalculul pensiei pentru vechimea în muncă cu avantaje, iar din motiv că legislația în vigoare prevede că activitatea în Izolatorul de Detenție Provizorie (Preventivă) se consideră ca vechime în muncă cu avantaje, calculându-se reieșind din raportul (1:2), solicită anularea actului administrativ - decizia nr. ***** din 04 martie 2024 privind respingerea cererii din 14 februarie 2024 adresată Casei Teritoriale Fălești și decizia nr. ***** din 16 aprilie 2024 emisă de CNAS, obligarea CNAS de a emite actul administrativ favorabil cu privire la recalculul pensiei reieșind din raportul (1:2) cu achitarea diferenței dintre plăți în raport cu pensia recalculată începând cu perioada eliberării sale din subdiviziunile MAI – 01 februarie 2024 până în prezent.

La 10 iulie 2024, Casa Națională de asigurări Sociale, a depus referință aferentă cererii de chemare în judecată, prin care a solicitat respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată. (f.d.48-52).

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 februarie 2025, s-a admis parțial acțiunea deferită judecății.

S-a anulat decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial Fălești nr. ***** din 16 februarie 2024.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze cuantumul pensiei de care beneficiază Tarus Eduard, luând în considerare vechimea în muncă cu avantaje.

În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 17 februarie 2025, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat cerere de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 12 februarie 2025, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea reclamantului să fie respinsă.

Termenul de declarare a apelului:

Potrivit art. 232 alin. (1)-(2) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate.

Din materialele cauzei rezultă că dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat public la 12 februarie 2025, iar apelul nemotivat a fost declarat la 17 februarie 2025.

Hotărârea motivată a fost comunicată apelantei la 18 aprilie 2025, iar apelul motivat a fost depus la 16 mai 2025. Prin urmare, Colegiul constată că atât apelul nemotivat, cât și cel motivat au fost depuse în interiorul termenului legal.

Argumentele participanților la proces:

În motivarea cererii de apel, Casa Națională de Asigurări Sociale, a invocat că nu este de acord cu hotărârea contestată, deoarece instanța de fond a emis o hotărâre pripită, neanalizând multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, hotărârea în cauză fiind în contradicție cu prevederile legale.

Consecvent, apelanta a precizat că intimatul a fost pensionat în anul 2010 în temeiul Legii nr. 1544/1993, având o vechime totală în serviciu de 20 ani, 1 lună și 16 zile, iar pensia i-a fost stabilită începând cu 20 martie 2010. Ulterior, începând cu 1 octombrie 2020, acesta s-a reangajat în cadrul Inspectoratului de Poliție Fălești și a activat până la 8 februarie 2024, după care a solicitat recalcularea pensiei în considerarea noii vechimi și a pretinsei vechimi în muncă cu avantaje.

Subsecvent, a menționat că cererile formulate de intimat au fost respinse atât de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Fălești, cât și de Casa Națională de Asigurări Sociale, întrucât legislația în vigoare nu prevede posibilitatea recalculării pensiei militare în baza vechimii în muncă dobândite după stabilirea dreptului la pensie. Totodată, a atras atenția că răspunsul CNAS nr. 3077 din 18 aprilie 2024, emis în procedura prealabilă, nu a fost contestat prin acțiunea înaintată.

Totodată, apelanta a susținut că Inspectoratul de Poliție Fălești a calculat în mod neîntemeiat perioada 15 decembrie 2000 – 14 iunie 2001 ca vechime în muncă în condiții avantajoase, prin aplicarea coeficientului 1:2. În opinia sa, această modalitate de calcul contravine prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 78/1994, deoarece activitatea desfășurată de intimat în calitate de polițist al izolatorului de detenție provizorie nu se încadra, la data

pensionării sale, în categoriile de activități pentru care legea permitea calcularea vechimii în condiții avantajoase.

A punctat, în acest sens, că dispozițiile pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 acordau beneficiul calculării duble a vechimii doar pentru activitatea desfășurată în anumite instituții expres prevăzute de lege, precum instituțiile penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală, casele de arest și alte instituții similare, iar funcția exercitată de intimat în cadrul izolatorului de detenție provizorie al Inspectoratului de Poliție nu putea fi asimilată acestor categorii în perioada respectivă. În consecință, perioada menționată urma să fie inclusă în calculul pensiei ca vechime obișnuită, fără aplicarea coeficientului de avantaj.

Deasemenea, apelanta a relevat că certificatul nr. ***** din 8 februarie 2024, emis de Inspectoratul de Poliție Fălești, nu include perioada 15 decembrie 2000 – 14 iunie 2001 printre perioadele recunoscute ca vechime în muncă cu avantaje, împrejurare care, în opinia sa, confirmă lipsa unui temei pentru recalcularea pensiei în baza acestei perioade.

În acest context, organul de asigurări sociale a stabilit că Inspectoratul de Poliție Fălești neîntemeiat a calculat vechimea în muncă cu înlesniri intimatului pentru perioada 15 decembrie 2000 – 14 iunie 2001 (de până la pensionarea din 2010), deoarece aceasta contravine cadrului normativ în vigoare, și anume: În conformitate cu pct. 8 lit. d) al Hotărârii Guvernului nr. 78/1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și a funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, se acordă următoarele înlesniri: d) două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu: în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală, casele de arest și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

În conformitate cu art. 11 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la sistemul administrației penitenciare nr. 300 din 21 decembrie 2017, instituțiile penitenciare sânt organele care asigură executarea pedepselor de către persoanele condamnate la închisoare sau la detențiune pe viață, precum și detenția provizorie a persoanelor față de care a fost aplicată măsura arestului preventiv sau sancțiunea arestului contravențional. (2) Instituțiile penitenciare sânt: a) penitenciarele de tip deschis; b) penitenciarele de tip semiînchis; c) penitenciarele de tip închis; d) centrele de detenție pentru minori și tineri; e) penitenciarele pentru femei; f) casele de arest; g) spitalele penitenciare.

Astfel, analizând prevederile legale precitate, a subliniat că, este indubitabil faptul că activitatea intimatului din perioada de la 15 decembrie 2000 – 14 iunie 2001 (de până la pensionarea din 2010) nu poate fi raportat la prevederile pct. 8 lit. d) a Hotărârii Guvernului nr. 78/1994 și art. 11 alin. (1) și (2) din Legea nr. 300/2017, respectiv activitatea dată se include la calcularea pensiei fără avantaje.

A reiterat, totodată, că unul dintre motivele esențiale ale refuzului de recalculare îl constituie prevederile art. 61 din Legea nr. 1544/1993, care nu permit recalcularea pensiilor stabilite anterior în considerarea vechimii în muncă dobândite ulterior pensionării, astfel încât concluzia instanței de fond privind caracterul nelegal al refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale este eronată.

În continuare, apelanta a invocat că modificările operate prin Hotărârea Guvernului nr. 1048/2023 asupra Hotărârii Guvernului nr. 78/1994, prin care au fost incluse expres izolatoarele de detenție provizorie în categoria locurilor de muncă pentru care vechimea se calculează cu coeficientul 2:1, au intrat în vigoare abia la 28 decembrie 2023. În consecință, aceste modificări nu pot fi aplicate raporturilor juridice născute anterior și nu pot constitui temei pentru recalcularea unei pensii stabilite în anul 2010.

În final, Casa Națională de Asigurări Sociale a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 12 februarie 2025 și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea formulată de Tarus Eduard să fie respinsă ca neîntemeiată.

Reprezentantul apelantei Casa Națională de Asigurări Sociale Ghencea Constantin, în ședința de judecată nu s-a prezentat, dar la 19 martie 2026, a parvenit cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în lipsa acestuia. În temeiul dispozițiilor art. 239 alin. (2) din Codul administrativ, instanța a admis cererea și a dispus examinarea cauzei în lipsa reprezentantului apelantei Casa Națională de Asigurări Sociale Ghencea Constantin, având în vedere faptul că procedura de citare legală a fost respectată.

Intimatul Tarus Eduard și reprezentantul acestuia, avocatul Dzicovscaia Odetta, în ședința de judecată nu s-au prezentat, însă baza art. 239 alin. (2) din Codul administrativ, instanța dispus examinarea cauzei în lipsa acestora, având în vedere faptul că procedura de citare legală a fost respectată.

Aprecierea instanței de apel:

Potrivit art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

Conform art. 194 alin. (1) din Codul administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

În conformitate cu prevederile art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit art. 219 alin. (1)-(3) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru, analizând temeinicia și legalitatea hotărârii instanței de fond, constată că aceasta este întemeiată, motiv pentru care apelul urmează a fi respins, din raționamentele ce urmează.

Admisibilitatea acțiunii:

În conformitate cu art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Conform art. 3 din Codul administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Conform art. 6 din Codul administrativ, procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sânt părți ale procedurii administrative.

Conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 alin. (1) - (2) din Codul administrativ, actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel. Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terții, ale căror drepturi sânt afectate de actul administrativ individual, nu sânt destinatarii acestuia.

Potrivit art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În conformitate cu art. 206 alin. (1) lit. a), b) din Codul administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare);

b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare).

În speță, Colegiul reține că, obiect al examinării prezentei cauze îl constituie anularea refuzului Casei Teritoriale Fălești nr. ***** din 06 martie 2024 cu privire la examinarea cererii privind recalculul pensiei pentru vechimea în muncă cu avantaje și achitarea diferenței dintre plăți în raport cu pensia recalculată și actul administrativ decizia nr. ***** din 16 aprilie 2024 emis de Casa Națională de Asigurări Sociale în procedură prealabilă și obligarea Casei Naționale să emită un act administrativ favorabil privind recalculul pensiei reclamantului Tarus Eduard, conform certificatului ***** din 12 februarie 2024 eliberat de Inspectoratul de Poliție Fălești, începând cu data stabilirii pensiei – 26 ianuarie 2024.

În privința primei condiții de admisibilitate se constată că actele contestate sunt acte administrative individuale defavorabile deoarece, prin acestea la stabilirea pensiei reclamantului nu i-a fost recalculată pensia pentru vechimea în muncă cu avantaje, care în opinia sa i-a diminuat cuantumului pensiei.

În aceste condiții, acțiunea formulată, având ca obiect anularea acestei deciziilor emise de Casa Națională de Asigurări Sociale și obligarea acesteia de a emite actul administrativ individual favorabil, se circumscrie tipului de acțiune în contestare și obligare prevăzut de art. 206 alin. (1) lit. a) și b) din Codul administrativ.

Prin urmare, instanța constată că obiectul acțiunii este unul complex, reunind atât o cerere de anulare a unor acte administrative individuale, cât și o cerere de obligare a autorității publice de a emite un act administrativ și de a efectua recalcularea solicitată.

Totodată, în temeiul dispozițiile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) din Codul administrativ referitoare la competența materială și teritorială a instanțelor în materie de contencios administrativ, se constată că acțiunea introdusă de reclamant a fost înaintată instanței competente, fiind respectate cerințele privind competența jurisdicțională atât sub aspect material, cât și teritorial.

Conform art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

În temeiul art. 39 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Potrivit art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Completul de judecată reține că reclamantul este destinatarul actelor administrative contestate și, prin acțiunea formulată, urmărește protecția unui drept propriu susceptibil de a fi vătămat prin activitatea administrativă a autorității.

Prin urmare, condiția privind revendicarea unui drept legitim, necesară admisibilității acțiunii în contencios administrativ, este întrunită, iar reclamantul beneficiază de control judecătoresc asupra activității administrative contestate.

În acord cu art. 208 alin. (1) din Codul administrativ, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepțiile prevăzute de lege.

Conform art. 209 Codul administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător.

Analizând dispozițiile legale aplicabile și circumstanțele concrete ale cauzei, Completul judiciar constată că reclamantul are calitatea de persoană legitimă pentru a sesiza instanța de contencios administrativ, a respectat procedura și termenul de depunere a acțiunii, iar obiectul cererii nu se încadrează în situațiile exceptate de la controlul judiciar.

În aceste condiții, nu se identifică motive de inadmisibilitate a acțiunii, iar instanța de fond a apreciat corect că sunt întrunite condițiile pentru admiterea acesteia.

Raționamentele asupra fondului acțiunii:

Din materialele cauzei, rezultă că, conform ordinului nr. ***** din 22 noiembrie 1991, reclamantul fost angajat în subdiviziunile MAI Comisariatul de Poliție Fălești unde a activat de la 20 noiembrie 1991 până la 1 februarie 2024, iar conform ordinului nr. ***** din 26 ianuarie 2024, raportul de serviciu a încetat. La eliberarea din serviciu i s-a calculat vechimea în muncă în serviciu în cadrul MAI la data concedierii constituie 23 (douăzeci și trei) ani 04 (patru) luni și 26 (douăzeci și șase) zile (a se vedea f.9, dosar administrativ).

În perioada activității, reclamantul fost numit prin ordinul IPJ Bălți nr. ***** din 15 decembrie 2000, în calitate de polițist al Izolatorului de Detenție provizorie CPS Fălești unde a activat până la 14 iunie 2001, conform ordinului IPJ Bălți ***** din 14 iunie 2001, fiind transferat în altă subdiviziune.

Acest fapt se confirmă prin certificatul nr. ***** eliberat la 12 februarie 2024 de către Inspectoratul de Poliție Fălești al MAI R Moldova conform căruia, perioada de activitate 15 decembrie 2000 – 13 iunie 2001 se calculează cu coeficientul (1:2) și constituie: 00 (zero) ani 11 (unsprezece) luni 28 (douăzeci și opt) zile, conform prevederilor ordinului MAI ***** din 20 martie 2018, iar la momentul apariției dreptului la pensie perioada de activitate în Izolatorul de detenție Provizorie (Preventivă) al CPR Fălești nu a fost luată în calcul reieșind din vechimea în muncă cu avantaje.

La 14 februarie 2024, reclamantul s-a adresat cu cerere Casei Teritoriale Fălești pentru efectuarea recalculului la pensie pentru vechimea în muncă cu avantaje pentru a fi aplicat coeficientul reieșind din raportul (1:2).

La 6 martie 2024 a recepționat decizia privind respingerea cererii cu privire la recalculul pensiei pentru vechimea în muncă, calculându-se cu coeficientul (1:2) conform ordinului MAI ***** din 20 martie 2018, deoarece perioadele de activitate în cadrul subdiviziunilor MAI și anume în Izolatorul de Detenție Provizorie nu pot fi raportate la prevederile pct.8 al Hotărârii de Guvern nr. 78/1994.

Nefiind de acord cu decizia de refuz, la 20 martie 2024, a contestat-o la Casa Națională de Asigurări Sociale.

Potrivit răspunsului Casei Naționale, la 9 aprilie 2024, i s-a comunicat că examinarea cererii prealabile se prelungește cu 15 zile având în vedere complexitatea obiectului procedurii administrative, iar la 22 aprilie 2024, a recepționat răspunsul și Decizia de refuz nr. ***** emise de Casa Națională de Asigurări Sociale. În motivarea deciziei, Casa Națională de Asigurări Sociale, i-a refuzat în recalculul pensiei pentru vechimea în muncă cu avantaje pe motiv că, reclamantul a fost reangajat după o perioadă de timp iarăși în serviciul militar, iar Legea 1544/1993 nu prevede stabilirea/recalcularea pensiei după o eventuală angajare în serviciul militar.

Nefiind de acord cu actele emise de autoritatea publică, la 24 mai 2024, reclamantul s-a adresat în instanța de judecată cu prezenta acțiune în contencios administrativ (f.d.4-8).

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță, prin hotărârea din 12 februarie 2025, a admis parțial acțiunea.

Examinând legalitatea hotărârii primei instanțe prin prisma motivelor invocate în cererea de apel, a materialelor cauzei și a normelor de drept aplicabile, constată că argumentele apelantei nu sunt de natură să combată concluziile instanței de fond și nici nu demonstrează existența unor erori de fapt sau de drept care ar impune casarea soluției adoptate.

În materie de drept, Colegiul notează că, în conformitate cu art. 2 alin. (1)-(2), (4) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 privind asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri (*în continuare Legea nr. 1544/1993*), militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care au dreptul la pensie li se stabilește pensie după eliberare din serviciu. Persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri cărora li s-a prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne și care au dreptul la pensie în conformitate cu art. 13 lit. a) din prezenta lege li se acordă, de la data emiterii ordinului privind prelungirea termenului de aflare în serviciu, pensie în mărime de 50 procente din suma pensiei cuvenite. Militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri li se stabilește pensie de dizabilitate, iar familiilor acestora pensie în cazul pierderii întreținătorului, independent de durata serviciului.

Conform art. 13 lit. a) din Legea nr. 1544/1993, dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au: a) militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare care la 1 iulie 2011 au o vechime în serviciu de cel puțin 20 de ani și 6 luni. În fiecare an ulterior, vechimea în serviciu se majorează, până la atingerea vechimii în serviciu de 25 de ani.

Potrivit dispozițiilor art. 18 lit. c) din Legea nr.1544/1993, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art. 13 lit. a) militarilor care satisfac serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, al cărui mod este stabilit de Guvern, se ia în calcul: c) timpul de îndeplinire a serviciului în

condiții deosibite - în condițiile avantajoase respective inclusiv în condițiile stabilite de legislație până la intrarea în vigoare a prezentei legi;

În conformitate cu art. 48 din Legea nr. 1544/1993, pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, ale funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

Iar, în acord cu art. 49 alin. (1)-(3) din Legea nr. 1544/1993, militarii în termen, militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, ofițerii de protecție și colaboratorii organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și membrii familiilor acestora depun cerere de stabilire a pensiei la organul de asigurări sociale. Acordarea drepturilor la pensie sau respingerea cererii de pensionare se face prin decizie, emisă de organul de asigurări sociale în termen de 30 de zile de la data depunerii cererii cu toate actele necesare. Organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă vechimea în serviciu și solda (câștigul), eliberate de organele abilitate.

În corespundere cu art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544/1993, recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri , precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi

În corespundere cu prevederile art. 68 alin. (1)-(2) din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012, cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului, angajații Ministerului Afacerilor Interne, ai subdiviziunilor subordonate și desconcentrate ale Ministerului Afacerilor Interne, care dețin grade speciale de poliție, care, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, au vechime în muncă, conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544/1993, în organele apărării naționale, ale securității statului sau ale asigurării ordinii publice de cel puțin 12 ani și 6 luni și care continuă să activeze în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne și al subdiviziunilor subordonate și desconcentrate ale acestuia, deși funcția deținută de către aceștia nu mai constituie o

funcție polițienească, beneficiază de statut garantat de prezenta lege și Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne până la momentul împlinirii termenului de vechime în muncă care dă dreptul la pensie conform Legii nr. 1544/1993. După împlinirea termenului de vechime în serviciu, care dă dreptul la pensie pentru vechime în serviciu în Poliție, de către persoanele enumerate la alin. (1) din prezentul articol, prevederile prezentei legi nu li se vor aplica. Persoanei în cauză i se va aplica statutul care reiese din funcția nepolițienească deținută, iar persoana care are dreptul la pensie va beneficia de dreptul la pensie pentru vechimea în serviciu începând cu momentul de depunere a cererii.

În concordanță cu art. 11 alin. (1) și (2) din Legea nr. 300 din 21 decembrie 2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, instituțiile penitenciare sânt organele care asigură executarea pedepselor de către persoanele condamnate la închisoare sau la detențiune pe viață, precum și detenția provizorie a persoanelor față de care a fost aplicată măsura arestului preventiv sau sancțiunea arestului contravențional. Instituțiile penitenciare sânt: a) penitenciarele de tip deschis; b) penitenciarele de tip semiînchis; c) penitenciarele de tip închis; d) centrele de detenție pentru minori și tineri; e) penitenciarele pentru femei; f) casele de arest; g) spitalele penitenciare.

În conformitate cu art. 53 din Legea nr. 300 din 21 decembrie 2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, la stabilirea pensiei, funcționarilor publici cu statut special li se calculează vechimea în serviciu ținându-se cont de următoarele înlesniri: a) o zi de serviciu în instituțiile penitenciare de tip închis, în casele de arest și în instituțiile penitenciare destinate deținerii și tratării bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări în subteran, se consideră ca 2 zile de vechime în serviciu; b) 2 zile de serviciu în instituțiile penitenciare, altele decât cele indicate la lit. a), în Administrația Națională a Penitenciarelor, precum și în subdiviziunile acesteia care desfășoară nemijlocit activități de punere în executare a privațiunii de libertate, se consideră ca 3 zile de vechime în serviciu.

Potrivit art. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și a funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, se acordă următoarele înlesniri: două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală, casele de arest și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

Din esența normelor de drept enunțate rezultă că, pentru calcularea vechimii în munca cu înlesnirile solicitate, este necesar ca persoana să întrunească două condiții, și anume: instituția în care persoana execută serviciul să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 a Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici (...).

Astfel, este cert faptul că colaboratorii care efectuează serviciului de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), în prezent au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în ordinea prevăzută de pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar.

Contrar susținerilor apelantei, Colegiul judiciar reține că litigiul dedus judecății nu are ca obiect stabilirea unui nou drept la pensie și nici recalcularea acesteia în considerarea vechimii în serviciu dobândite ulterior pensionării reclamantului, ci verificarea legalității refuzului autorității administrative de a valorifica, la determinarea cuantumului pensiei deja stabilite, o perioadă de activitate desfășurată anterior dobândirii dreptului la pensie, confirmată ulterior prin acte oficiale emise de autoritatea competentă.

Potrivit informațiilor gestionate de către Ministerul Afacerilor Interne, vechimea în muncă a reclamantului Tarus Eduard, pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art. 13 lit. a) și b) din Legea nr. 1544/1993, la 1 februarie 2024, a constituit 23 (douăzeci și trei) ani, 04 (patru) luni și 26 (douăzeci și șase) zile.

Totodată, din materialele cauzei rezultă că reclamantul și-a desfășurat activitatea în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie CSP Fălești în perioada 15 decembrie 2000 – 13 iunie 2001, iar prin certificatul nr. ***** din 12 februarie 2024, eliberat de Inspectoratul de Poliție Fălești, s-a confirmat că această perioadă constituie vechime în muncă cu avantaje și urmează a fi calculată potrivit raportului de două luni vechime pentru o lună de serviciu. (f.d.16). În temeiul acestui înscris oficial, reclamantul a solicitat recalcularea cuantumului pensiei, însă autoritatea de asigurări sociale a refuzat valorificarea documentului, apreciind că perioada respectivă nu poate beneficia de regimul juridic stabilit de autoritatea emitentă.

În aceste condiții, se atestă cu certitudine faptul că Tarus Eduard dispune de perioadă de serviciu care urmează a fi luată în calculul vechimii în muncă cu înlesniri (avantaje) pentru stabilirea pensiei, și anume, perioada cuprinsă între 15 decembrie 2000 – 13 iunie 2001, în care ultimul a activat în funcția de polițist al Izolatorului de Detenție Provizorie CSP Fălești, perioadă ce urmează a fi luată în calcul – două luni vechime de muncă pentru o lună de serviciu, prin raportare la prevederile pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78/1994.

În acest sens, Completul judiciar menționează că, penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici sunt entități care cad sub incidența reglementărilor de la pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Prin urmare, aplicabilitatea Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 este deja determinată de angajator, care doar urma să fie reținută de către autoritatea pârâtă și, respectiv, efectuate acțiunile corespunzătoare de calculare a vechimii în muncă în privința lui Tarus Eduard.

Astfel, urmează a fi supuse criticii argumentele apelantei precum că, subdiviziunile de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de detenție provizorie nu cad sub incidența pct.8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, întrucât acestea contravin normelor menționate, în sensul cărora pentru unele categorii de persoane este prevăzut calcularea vechimii de muncă conform – două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, faptul dat fiind reglementat de art. 53 Legea nr. 300 din 21 decembrie 2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare și pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Suplimentar, Colegiul precizează că, din interpretarea sistemică a dispozițiilor Legii nr. 1544/1993, ale Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, precum și ale legislației speciale care reglementează activitatea sistemului penitenciar, rezultă că acordarea înlesnirii prevăzute de pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 nu este condiționată exclusiv de apartenența formală a persoanei la sistemul administrației penitenciare, ci de natura efectivă a activității desfășurate și de locul în care serviciul a fost prestat.

Rațiunea instituirii acestei reglementări constă în compensarea condițiilor specifice și a riscurilor sporite inerente activității desfășurate nemijlocit în instituțiile destinate deținerii persoanelor private de libertate, unde personalul este expus acelorași condiții de muncă și acelorași riscuri profesionale, indiferent de autoritatea administrativă în subordinea căreia funcționează instituția respectivă.

În acest context, activitatea desfășurată de reclamantul Tarus Eduard în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatorul de detenție provizorie se circumscrie categoriei de activități avute în vedere de legiuitor la instituirea beneficiului privind calcularea pensiei pentru vechimea în muncă cu înlesniri, or reclamantul în perioada 15 decembrie 2000 – 14 iunie 2001, a activat în funcția de polițist al Izolatorului de Detenție Provizorie al Comisariatului de Poliție Fălești, împrejurare confirmată prin Ordinul IPJ Bălți nr. ***** din 15 decembrie 2000. (f.d.14).

Prin urmare, având în vedere natura atribuțiilor exercitate, precum și structura organizatorică și funcțională a subdiviziunii în cadrul căreia acesta și-a desfășurat activitatea, perioada respectivă se circumscrie ipotezei reglementate de pct. 8 lit. d) din

Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, neexistând niciun temei juridic pentru excluderea acestei perioade de la calcularea vechimii în muncă cu aplicarea înlesnirilor prevăzute de norma menționată.

În acest sens, interpretarea propusă de apelantă, potrivit căreia avantajul legal ar reveni exclusiv funcționarilor sistemului penitenciar, iar nu și colaboratorilor organelor afacerilor interne care exercită atribuții identice în izolatoarele de detenție provizorie, reprezintă o interpretare excesiv formală și restrictivă a normei juridice, care nu se desprinde nici din conținutul acesteia și nici din scopul urmărit de legiuitor.

Colegiul judiciar reține că interpretarea normelor incidente nu poate fi realizată exclusiv prin raportare la apartenența instituțională a subdiviziunii în cadrul căreia reclamantul și-a desfășurat activitatea, ci trebuie să țină seama de natura concretă a atribuțiilor exercitate și de condițiile efective în care acestea au fost îndeplinite. Or, din ansamblul probelor administrate rezultă că reclamantul a activat nemijlocit în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatorul de detenție provizorie, exercitând atribuții de supraveghere, escortare, predare și primire a persoanelor private de libertate, precum și de asigurare a regimului de detenție și a ordinii în cadrul izolatorului.

În aceste condiții, Colegiul apreciază că activitatea desfășurată de reclamant corespunde pe deplin scopului pentru care legiuitorul a instituit beneficiul calculării preferențiale a vechimii în muncă prevăzut de pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994. Norma nu urmărește recompensarea apartenenței la o anumită autoritate publică, ci compensarea condițiilor speciale în care este prestat serviciul în instituțiile destinate deținerii persoanelor private de libertate.

Inter alia, împrejurarea că, în perioada relevantă, sistemul penitenciar și structurile Ministerului Afacerilor Interne aveau organizări instituționale distincte nu constituie, prin ea însăși, un temei juridic pentru excluderea reclamantului de la beneficiul prevăzut de lege. O interpretare contrară ar conduce la instituirea unui tratament juridic diferențiat între persoane care au exercitat atribuții identice sau comparabile în condiții similare de serviciu, exclusiv în considerarea apartenenței administrative a instituției angajatoare, rezultat incompatibil cu finalitatea reglementării și cu principiul egalității în aplicarea legii.

Concomitent, Colegiul constată că argumentul apelantei potrivit căruia dispozițiile art. 61 din Legea nr. 1544/1993 nu permit recalcularea pensiei după reangajarea în serviciu pornește de la o premisă factuală eronată și ignoră obiectul real al litigiului. Reclamantul nu a solicitat includerea în vechimea pentru pensie a unei perioade de activitate realizate după pensionarea sa din anul 2010 și nici stabilirea unui nou drept la pensie ca urmare a reangajării în serviciul poliției. Dimpotrivă, acesta urmărește valorificarea unei perioade de activitate desfășurate anterior stabilirii pensiei, perioadă care, potrivit înscrisului oficial emis de autoritatea competentă, trebuia calculată în

condiții avantajoase și care nu a fost avută în vedere la stabilirea inițială a cuantumului pensiei.

Or, art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544/1993 reglementează expres posibilitatea recalculării pensiei în situația în care pensionarul prezintă ulterior acte suplimentare care îi conferă dreptul la majorarea pensiei. Norma legală nu distinge în funcție de momentul emiterii acestor înscrisuri și nu instituie vreo interdicție privind valorificarea lor în cazul persoanelor care, ulterior pensionării, au fost reîncadrate în serviciu. Dimpotrivă, finalitatea acesteia constă în asigurarea concordanței dintre cuantumul pensiei și situația juridică reală a beneficiarului, atunci când aceasta poate fi dovedită prin acte oficiale. În consecință, interpretarea propusă de apelantă, potrivit căreia simplul fapt al reangajării reclamantului ar exclude orice posibilitate de recalculare a pensiei, nu rezultă nici din litera și nici din spiritul dispozițiilor legale incidente.

Corespunzător, Colegiul judiciar reține că certificatul nr. ***** din 12 februarie 2024 reprezintă un act oficial emis de autoritatea competentă în exercitarea atribuțiilor conferite de lege privind evidența raporturilor de serviciu, prin care sunt certificate împrejurări de fapt ce țin de funcția exercitată de reclamant, perioada activității desfășurate și condițiile în care aceasta a fost prestată. Acesta nu poate fi calificat drept un simplu înscris constatator eliberat la solicitarea persoanei interesate, ci beneficiază de prezumția de legalitate și veridicitate specifică actelor emise de autoritățile publice în limitele competenței lor.

Mai mult, prin prisma art. 49 alin. (3) din Legea nr. 1544/1993, organul de asigurări sociale este îndreptățit să verifice autenticitatea documentelor prezentate pentru stabilirea ori recalcularea pensiei, însă această prerogativă nu poate fi extinsă până la conferirea competenței de a înlătura constatările de fapt ale autorității emitente sau de a refuza aplicarea efectelor juridice ale unui act administrativ valabil.

În speță, apelanta nu a demonstrat existența unor vicii privind autenticitatea ori veridicitatea certificatului prezentat de reclamant și nici nu a făcut dovada că acesta ar fi fost emis cu depășirea competenței legale, în baza unor date nereale sau cu încălcarea procedurii prevăzute de lege. Totodată, din materialele cauzei nu rezultă că certificatul nr. ***** din 12 februarie 2024 ar fi fost anulat, revocat sau declarat nelegal de autoritatea emitentă ori de instanța competentă. În lipsa unei asemenea constatări, autoritatea de asigurări sociale era obligată să îi recunoască efectele juridice și să examineze cererea reclamantului prin raportare la informațiile oficiale conținute în acesta, fără a substitui propria apreciere celei efectuate de organul competent.

În egală măsură, Colegiul apreciază ca neîntemeiat argumentul apelantei întemeiat pe existența certificatului nr. ***** din 8 februarie 2024. Împrejurarea că un înscris anterior nu conține anumite mențiuni nu este aptă să înlăture efectele juridice ale unui certificat emis ulterior de aceeași autoritate, prin care sunt completate sau precizate datele referitoare la activitatea desfășurată de persoana interesată. Mai mult, în cadrul controlului de legalitate exercitat asupra activității administrative, instanța nu poate valida

conduita autorității publice întemeiată exclusiv pe aprecierea subiectivă a acesteia cu privire la pretinsa nelegalitate a unui act administrativ emis de o altă autoritate competentă, atât timp cât acel act continuă să producă efecte juridice și nu a fost desființat în condițiile legii.

În context, și critica privind pretinsa aplicare retroactivă a Hotărârii Guvernului nr.1048/2023 este lipsită de relevanță, întrucât prima instanță și-a întemeiat soluția pe obligația autorității de a valorifica certificatul oficial prezentat de reclamant și pe aplicarea dispozițiilor art. 61 din Legea nr.1544/1993.

A contrario, instanța de fond a constatat că, la momentul examinării cererii reclamantului, exista un înscris oficial emis de autoritatea competentă care confirma caracterul avantajos al perioadei de activitate în litigiu, iar autoritatea de asigurări sociale era obligată să examineze cererea prin raportare la conținutul acestui act și la dispozițiile legale incidente procedurii administrative, fără a refuza valorificarea lui în lipsa unei baze legale.

Deasemenea, Colegiul reține că o interpretare și aplicare unitară a dispozițiilor legale incidente răspunde exigențelor principiului securității raporturilor juridice, componentă esențială a dreptului la un proces echitabil consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. În acest sens, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului a statuat că existența unor soluții contradictorii în cauze similare este de natură să afecteze încrederea justițiabililor în actul de justiție și previzibilitatea aplicării legii. Totodată, dreptul reclamantului la recalcularea pensiei, în condițiile prevăzute de lege, constituie un interes patrimonial protejat de art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, astfel încât autoritatea publică nu poate refuza recunoașterea acestuia printr-o interpretare restrictivă a normelor incidente, atât timp cât reclamantul îndeplinește condițiile legale și a prezentat actele oficiale care justifică valorificarea dreptului pretins.

În aceste împrejurări, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de apel reprezintă, în esență, o reiterare a poziției exprimate de autoritatea publică în procedura administrativă și în fața primei instanțe, fără a combate efectiv considerentele hotărârii atacate și fără a demonstra existența unor erori de fapt sau de drept care să justifice casarea acesteia, motiv pentru care apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, urmează a fi respins, și menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 12 februarie 2025.

În conformitate cu prevederile articolelor 231, 240 alin.(1) lit. a) din Codul administrativ și articolelor 389-390 din Codul de procedură civilă, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 12 februarie 2025.

Decizia cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni.

Președintele ședinței,
Judecătorul Sîrbu Victoria

Judecătorii Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei

Copia corespunde originalului / judecător/